

“We werken aan de professionalisering van het vak”

Diane Middelkoop is bestuursvoorzitter van de Amsterdamse Stichting voor Katholiek, Protestants-Christelijk en Interconfessioneel Onderwijs (ASKO), een organisatie voor primair onderwijs met 32 scholen. Namens de drie schoolbesturen die deelnemen aan de Werkplaats Onderwijsonderzoek in Amsterdam, zit zij in de stuurgroep van de pilot.

“Naast de vijf ASKO-scholen die met een eigen onderzoeksteam deelnemen aan de werkplaats, hebben we als bestuur het initiatief genomen om met directeuren en adjunct-directeuren van zes andere scholen ook een bovenschools leerteam te vormen. Ook in dit leerteam staat het thema superdiversiteit centraal. Het is een onderwerp dat het bestuur en de schooldirecties zeer belangrijk vinden en dat we in de volgende beleidsperiode dan ook zeker een plaats zullen geven in ons strategisch beleidsplan. De activiteiten die we in het kader van de werkplaats uitvoeren, vormen daarvoor een mooie opmaat. Daar zijn, inclusief het bovenschoolse leerteam, immers al 11 van de 32 ASKO-scholen bij betrokken. Zo ontstaat er een goede bedding voor toekomstig beleid op dit thema.”

Schotten weg

“Wij hebben als opleidingsschool al een lange samenwerkingstraditie met kennisinstellingen. Al jaren doen studenten in het kader daarvan onderzoek in onze scholen. Die cultuur was hier dus al. Er waren zelfs plannen om zelf een soort onderzoekswerkplaats op te starten, maar toen diende de mogelijkheid zich aan om mee te doen met de pilot Werkplaatsen Onderwijsonderzoek. Die kans hebben we met beide handen aangegrepen.

Want wij vinden het heel belangrijk dat wetenschap en praktijk meer met elkaar worden verbonden. Er wordt veel prachtig onderwijsonderzoek gedaan waar leerkrachten nooit iets van meekrijgen. Ik wil niet zeggen dat onderzoekers in een ivoren toren zitten,

maar hun onderzoeksresultaten komen lang niet altijd in de klas, bij de leerkracht terecht. Onderzoek en onderwijs zijn vaak nog teveel twee werelden en dat is doodzonde, want we kunnen ontzettend veel van elkaar leren. Ik vind het dan ook heel belangrijk dat we de schotten tussen kennisinstellingen en scholen weghalen.

En dat doen we in deze werkplaats. We ervaren dat het zowel voor de scholen als voor de kennisinstellingen verrijkend is om zo intensief samen te werken. Voorwaarde is wel dat dat gebeurt op basis van gelijkwaardigheid. Als dat lukt, dan leren de onderzoekers van de leerkrachten en de leerkrachten van de onderzoekers. Ieder heeft zijn eigen waarde. Alleen als dat het uitgangspunt is, landt het onderzoek in de school en in de klas, en hebben scholen en leerkrachten er echt iets aan.”

Goed werkgeverschap

“Als we dit structureel organiseren, ben ik ervan overtuigd dat het leraarsvak veel aantrekkelijker wordt. We werken op deze manier aan de professionalisering van het vak. Leerkrachten voelen zich meer gekend als ze ervaren dat wat zij doen het waard is om te onderzoeken. Bovendien worden zij uitgedaagd om zich, buiten de dagelijkse werkzaamheden, te verdiepen in interessante thema's en vragen die raken aan de schoolpraktijk, dus die echt bij hen leven. Dat maakt het vak aantrekkelijker en bevordert ook het welbevinden van leerkrachten.

Een andere opbrengst die hiermee samenhangt, is dat we als bestuurder een betere werkgever

worden als scholen en kennisinstellingen op deze manier met elkaar samenwerken. Op die manier geven we onze medewerkers immers volop gelegenheid om zich verder te ontwikkelen, zich te professionaliseren en om hun praktijk te verbeteren. Dat zijn aspecten die horen bij goed werkgeverschap.

“IK BEN ERVAN OVERTUIGD DAT HET LERAARSVAK HIERDOOR VEEL AANTREKKELIJKER WORDT”

De huidige situatie van het lerarentekort veroorzaakt wel frictie. Doordat er regelmatig te weinig handen in de klas zijn, worden onderzoek doen en professionalisering al gauw ervaren als ‘zaken die erbij komen’. Dat is ontzettend jammer, maar heel begrijpelijk, want de werkdruk is hoog. Natuurlijk moet je als bestuurder alert zijn op de spanning die het lerarentekort met zich meebrengt, maar ik ben ervan overtuigd dat het werk van leerkrachten lichter wordt als ze regelmatig buiten de klas met collega’s bezig kunnen zijn met interessante vragen.”

Het eeuwige zoeken

“In tijd uitgedrukt, is mijn rol als bestuurder in de werkplaats bescheiden. Het werk gebeurt echt op de werkvloer. Maar als het gaat over de toekomst, dan heb ik als bestuurder een belangrijke rol. We zijn iets moois aan het opbouwen en het is mijn ambitie om dit te verbreden en het mogelijk

te maken dat meer scholen aanhaken in de samenwerking met de kennisinstututen. Als je hiervoor kiest, dit echt wilt, dan moet je als bestuurder de randvoorwaarden organiseren. En dan loop je meteen tegen het eeuwige zoeken naar tijd en geld aan. Dat is het werk van de bestuurder. Het zal niet eenvoudig zijn om de financiële middelen te vinden als de subsidie voor de werkplaats stopt, want we hebben al te weinig middelen om het onderwijs goed te organiseren. Mijn pleidooi is dan ook vooral dat de overheid hiervoor in de lumpsum extra middelen toevoegt. Tegelijkertijd onderzoeken we allerlei mogelijkheden om deze activiteiten straks voort te kunnen zetten.”

Fietsen

“Laatst hoorde ik iemand zeggen: ‘Elke leerkracht zou tijd moeten hebben om regelmatig naar een kennisinstituut te fietsen’. Dat vind ik een mooi beeld: je hebt de tijd om er regelmatig even uit te breken, op de fiets te stappen om ergens anders naartoe te gaan om je kennis uit te breiden en te verdiepen, om te leren, te delen, je te verrijken. Dat is gewoon een onderdeel van je werk. Datzelfde geldt voor de onderzoeker, die tijd heeft om naar de school te fietsen om daar te leren van de praktijk. Dat zou vanzelfsprekend, normaal moeten zijn.”